Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч.30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЛЮТОГО 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 16, 1984 No. 30. VOL. XCI.

ПРОГОЛОШЕНО ЮВІЛЕЙНИЙ РІК БИТВИ ДИВІЗІЇ ПІД БРОДАМИ

Ірвінгтон, Н. Дж. (О. Лий). — В суботу, 4-го лютого ц.р., в домівці Станиці Братства Дивізійників у Нюарку відбулося перше пленарне засідання Крайової управи Братства колишніх вояків 1-ої Української Дивізії УНА в ЗСА, яку під проводом голови Осипа Голинського вибрано на останньому Крайовому Делегатському З'їзді Братства в ЗСА, що відбулося у вересні 1983 року на оселі УБС „Верховина".

В часі нарад після звітів голови та поодиноких референтів продискутовано та вирішено ряд важливих питань внутрішньої та зовнішньої діяльности Братства в ЗСА, Суспільної Служби Комбатантів, видавничі справи, участь Братства в IУ Конгресі СКВУ, становище Братства в громадському секторі тощо.

Згідно з резолюціями й рекомендаціями останнього Крайового Делегатського З'їзду та закликом Головної управи, Крайова управа Братства в ЗСА проголосила 1984 рік Ювілейним роком для відзначення на терені ЗСА 40-ої річниці битви Української Дивізії під Бродами у липні 1944 року, закликаючи усіх колишніх вояків Дивізії, а зокрема поодинокі станиці Братства в ЗСА, відзначити цю історичну битву Української Дивізії в тяглому звені боротьби українських збройних сил за відновлення української державности й соборности церковними Богослужбами та відповідними імпрезами в міру місцевих обставин. Зокрема Крайова управа рекомендує усім станицям Братства в ЗСА подбати, щоб одночасно на цілому терені ЗСА в неділю, 22-го липня 1984 року, були відслужені в усіх українських церквах Благодарні Служби Божі в намірені українського народу й війська та пропам'ятні Панахиди за поляглих вояків Української Дивізії у боях під Бродами.

В ході нарад О. Голинський звітував про участь представників Братства в IУ Конгресі СКВУ в Торонто та Головній Міжкомбатантській Раді, діяльність якої відновлено, а на її голову обрано гоолову Головної управи Братства д-ра Мирослава Малецького.

У видавничих справах продискутовано братські видання, їхню розпродаж, а зокрема потребу й можливість видання історії Української Дивізії, беручи до уваги проспекти професорів Ярослава Пеленського чи Тараса Гунчака, якщо така праця буде об'єктивною й

Закінчення на ст. 4.

Помер письменник І. Керницький (Ікер)

Ню Йорк. — В середу, 15-го лютого 1984 року, тут в ранніх годинах помер у шпиталі Кабріні після короткої, але тяжкої хвороби св. п. Іван Керницький-Ікер, письменник-фейлетоніст і гуморист, пресовий співробітник видань Тиктора у Львові, довголітній співробітник щоденника „Свободи", „Лиса Микити" та багатьох інших видань.

Св. п. І. Керницький є автором багатьох гумористичних книжок, між ними „Село горить", „Циганськими дорогами", „Перелетні птахи", п'єс „Король стрільців", „Квіт папороті" та інших. Покійний народився 1913 року і українська спільнота в ЗСА недавно відзначила його 70-літній ювілей. Інформації про похорони будуть подані у завтрішньому виданні „Свободи".

Лікарі плянують перший науковий з'їзд в Мюнхені

Чикаго. — В суботу, 21-го січня ц.р., тут відбулися сходини членів Управи Світової Федерації Українських Лікарських Товариств та Головної управи Українського Лікарського Товариства Північної Америки для обговорення плянів першого Світового наукового з'їзду українських лікарів в діяспорі.

Участь в засіданні взяли голова СФУЛТ д-р Ахіль Хрептовський, д-р Мирослав Коленський, голова УЛТПА; д-р Петро Моцюк, д-р Павло Пундій, д-р Юрій Грицеляк, д-р Марія Фішер-Слиж та Віра Хрептовська.

Після дискусії та різних пропозицій схвалено, що перший науковий з'їзд українських лікарів поза межами України відбудеться в Мюнхені, Західня Німеччина, 9-го до 17-го вересня ц.р.

Учасники з'їзду матимуть нагоду взяти участь в одній із прогульок — на грецькі острови або до Італії.

Присутня на сходинах була також Марта Федорів, дорадниця подорожнього бюра Емануель, яка взяла на себе обов'язок зайнятися організацією з'їзду. Раніше вона організувала з'їзд українських лікарів в Арубі, в грудні 1983 року.

Участь у з'їзді слід зголошувати у: Martha Fedoriw, Emanuel Travel Service, 66 N. 3-rd St., Easton, Pa.; tel.: (215) 434-6982 або (215) 252-7376.

КЕРГОНКСОН В ПОШАНУ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Кергонксон, Н. Й. — В неділю, 19-го лютого ц.р., після Служби Божої відбудеться тут в залі церкви св. Трійці відзначення 92-річчя з дня народин Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого заходами Українського Патріярхального Товариства. У програмі: святкова доповідь д-ра Романа Очінчука, виступ місцевого хору „Золотий Гомін" під диригентурою д-ра Олега Волянського і обід.

В Ню Джерзі розкрито шпигунську аферу

Линкрофт, Н. Дж. — Службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) розкрили у стейті Ню Джерзі шпигунську аферу, у яку були замішані американські громадяни і китайці, які намірялися купити тут, недозволені для вивозу за кордон, модерні електронічні апарати й іншу технологію на приблизно один більйон долярів.

Під арештом знаходяться п'ять осіб, в тому числі інженер телефонічної компанії 38-річний Куанґ-шін Лін з Линкрофту, який раніше працював в лябораторіях Белл компанії, а тепер для АТТ, 34-річний Кванґ А. Єнґ з Котленду, Н. Й., 30-річний Дейвид Тсаї з Флашінгу, Н. Й. і 41-річний Да-шуанґ Женґ і його швагерка Джінґ-лі Женґ, обидвоє з Гонґ Конґу.

Заступник комішенера митної служби Патрік О'Браєн заявив, що у запідозрених у шпигунстві для Китайської Народної Республіки знайдено листу закупів модерної електронічної апаратури, зокрема компюторів, які можна вживати для військових цілей, на загальну суму одного більйона долярів. О'Браєн підкреслив, що згадану „п'ятку" переловлено при підписуванні договору з аґентами КНР. Виглядає, що комуністичний Китай був зацікавлений в закупі частин до ракет середнього засягу, бо листа закупів включала частини до нуклеарних ракет, які американські „торгівці" обіцяли їм продати.

Крім військової вартости апаратури, пара китайських шпигунів, з допомогою несовісних американських „продавців", хотіли купити більшу кількість маленьких калькуляторів і ручних компюторів на суму 250,000 долярів, щоб потім перекинути їх з Гонґ Конґу до Пекіну.

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Ню Йорк. — В суботу, 3-го березня ц.р., відбудуться традиційні вечерниці „Червоної Калини" з презентацією дебютанток в готелі Рузвелт, Медісон авеню і 45-та вулиця. Дебютанток представлятимуть Іванна Ганкевич і Орест Кебало; гратимуть дві оркестри: Б. Гірняка, співає Ігор Раковський, і „Хлопці зі Львова". Квитки вступу можна набувати в українській крамниці „Арка".

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ ЗАКЛИКАЄ ЗСА ДО ПЕРЕГОВОРІВ З ПВО

Вашінгтон. — Президент Єгипту Госні Мубарак і король Йорданії Гуссейн зустрілися у Вашінгтоні з президентом Роналдом Реґеном і його найближчими співробітниками. Перший обвинувачував Ізраїль за військову інтервенцію в Ливані і закликав Уряд З'єднаних Стейтів Америки розпочати переговори з Палестинською Визвольною Орґанізацією, очоленою Ясіром Арафатом. Мубарак вважає, що палестинцям належиться право на самовизначення і кусок землі для їхньої власної держави. У присутності короля Гуссейна Г. Мубарак дав до зрозуміння, що він не дуже погоджується з основною закордонною політикою ЗСА на Близькому Сході і уважає, що без розв'язки палестинської проблеми не можна буде осягнути замирення в цьому районі світу.

Як відомо, Уряд ЗСА відмовився від безпосередніх переговорів з Я. Арафатом, уважаючи його, подібно як ізраїльці, в першу чергу головою терористичної орґанізації, яка не бажає визнати права Ізраїля на самостійне існування. Свою думку щодо палестинської проблеми Мубарак виявив під час прощальної зустрічі з Р. Реґеном, який вів інтенсивні переговори з обидвома поміркованими арабськими лідерами в надії, що вони допоможуть ЗСА у розв'язці ливанської проблеми.

Очевидно, речники Білого Дому і Державного департаменту висловили своє затурбування заявою єгипетського президента, на якого ЗСА покладають великі надії. Політичні спостерігачі звертають увагу, що, недовго перед приїздом Мубарака до ЗСА, він зустрічався з Я. Арафатом і обговорював з ним можливості переговорів під умовою, що ЗСА і Ізраїль визнають право палестинців на свою державу. Перед тим заки розпочалася розмова з кореспондентами, державний секретар Джордж Шулц, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер і заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс мали окрему нараду і обмірковували заяву Мубарака.

Ізраїль не задоволений односторонніми переговорами у Вашінгтоні без участи представника Єрусалиму і з цього приводу заступник прем'єр-міністра в ізраїльському уряді Дейвид Ліві критикував політику ЗСА на Близькому Сході і жалувався, що Вашінгтон навіть не вважав за потрібне поінформувати Єрусалим про пляни відтягнення американських морських піхотинців, що, на його думку, створює цілком нову ситуацію в Ливані. У вашінгтонських колах сумніваються, чи Я. Арафат дійсно має формулу розв'язки ливанської проблеми і тому ставлять під сумнів саму заяву Мубарака.

Йорданський король Гуссейн поступив обережніше. Він називав обидвох партнерів — президента Р. Реґена і президента Г. Мубарака — своїми „братами" і закликав обидвох до холоднокровности і шукання дійсного, а не уявного шляху до замирення. Але він також звернув увагу на коріння проблеми, а саме палестинців і їхнього права на самовизначення.

В Польщі почали продавати кінське м'ясо

Варшава, Польща. — Підвищення цін у Польщі на початку лютого польське суспільство прийняло з „незадоволеним спокоєм", — твердять обсерватори. Польський уряд генерала Войцеха Ярузельського, здається, зумів уникнути рішучих бурхливих виступів, які часто траплялися при підвищенні цін у минулому. Дотепер існує тільки загальне пасивне незадоволення.

Однією характерною рисою польської торгівлі продуктами харчування після підвищення цін була поява кіосків продажу кінського м'яса, яке в Польщі ніколи не споживалося.

Уряд збив хвилю масового протесту і незадоволення тим, що проголосив пляни підвищення цін кілька місяців наперед, ніби для порад з народом, потім відклав термін підвищення цін і нарешті зменшив величину підвищення до 10-25 відсотків. Виглядає на те, що всі ці махінації були заздалегідь підготовані та докладно розраховані.

Згідно з офіційними повідомленнями, реакція польського суспільства на підвищення цін була неґативною, але не бурхливою. Навіть створена урядом офіційна профспілка на зміну забо-

Закінчення на ст. 4.

ДЖ. БУШ ЗУСТРІВСЯ З К. ЧЕРНЕНКОМ

Москва. — Віцепрезидент Джордж Буш зустрівся з новим совєтським лідером Константином Черненком у вівторок, 14-го лютого, і потім заявив, що совєтський лідер погодився на необхідність „поставити наші відносини на більш конструктивний шлях".

Віцепрезидент Буш сказав, що він передав Черненкові особистий лист від президента Роналда Реґена. Зустріч між Дж. Бушем і К. Черненком відбулася після похоронів Юрія Андропова.

Віцепрезидент Буш відмовився прокоментувати зміст листа Р. Реґена, але сказав: „він говорить про рішучість Президента продовжувати наші відносини з Совєтським Союзом у всіх ділянках і нашу готовість до конкретних, продуктивних переговорів в усіх питаннях."

Віцепрезидент також відмовився від обговорення подробиць його розмов з К. Черненком, якого супроводжував міністер закордонних справ Андрей Громико.

Але Дж. Буш, який був на розмові разом з лідером сенатської більшости сенатором Говардом Бейкером і послом ЗСА в Москві Артуром Гартменом оцінив зустріч „сердечною та обіцяючою" і висловлювався прихильно про К. Черненка.

Під час похоронів на Красній площі Черненко оцінив свого попередника як комуніста „незламної волі, скромности і таланту".

На прийнятті в Кремлі після похоронів Черненко коротко привітав високих представників з різних країн світу, починаючи від керівників комуністичних союзників Москви, голів країн НАТО та кінчаючи лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом.

Після прийняття Черненко приймав особисто голів країн Варшавського Пакту, а потім окремо віцепрезидента Дж. Буша, прем'єр-міністра Британії Марґарет Тачер, канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля, прем'єр-міністра Франції П'єра Моруа, прем'єр-міністра Канади П'єра Трудо і прем'єр-міністра Індії Індіру Ґанді.

Віцепрезидент Буш і його супроводжаючі після розмов з Черненком заявили, що вони вважають, що „настрій був добрий, дух прекрасний, і ми вдячні генеральному секретареві та Громикові та іншим присутнім за такий тон. Це вказує на добрий початок", — додав Буш.

Про самого Черненка віцепрезидент сказав так: „Очевидно, він проводив зустріччю з повною повагою. Він виглядав дуже добре і був дуже приємний, але не зважаючи на це все, важко зробити якісь певні висновки за такий короткий час. На цій зустрічі він керував порядком розмов, відповідаючи в кінці без записок і був явно впевнений в розмовах з нами".

Повідомлення совєтського аґентства ТАСС були трохи менше оптимістичні. Вони говорили про те, що „відбувся обмін думками в принциповому дусі про сучасний стан міжнародного положення та совєтсько-американських відносин", в дусі, який не відображає багато тепла.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТИЗАНИ в Камбоджі напали на столицю західньої провінції місто Баттамбанґ, знищили склад боєприпасів, спалили чотири склади пального. Західні кореспонденти повідомили в понеділок, 13-го лютого, що в'єтнамські літаки мусіли піднятися в повітря, як партизани заатакували летовище в Баттамбанґу. Напад був зроблений в ніч з суботи на неділю і був несподіваний для в'єтнамських окупаційних військ.

ІРАН І ІРАК продовжували обстрілювати і бомбардувати взаємно прикордонні міста вже другий день підряд. Іран також повідомив, що наступ іранських військ на північно-західньому відтинку фронту означає початок нової великої операції в 40-місячній війні між цими двома мусулманськими країнами. Ірак заявив, що в минулих артилерійських і ракетних обстрілах іракських міст загинули 35 осіб. Іракці відповіли обстрілом іранського міста Абадану. Безглузда нищівна війна між Іраком та Іраном не тільки продовжується вже 45-ий місяць, але і розгоряється з новою силою, охоплюючи тепер не тільки військові об'єкти, але й цивільне населення міст.

СМЕРТЬ СОВЄТСЬКОГО лідера Юрія Андропова породила побоювання сирійців щодо дальших відносин з Совєтським Союзом. Згідно з повідомленнями сирійських офіційних осіб і західніх дипломатів, високопоставлена делеґація, включаючи міністра оборони Сирії генерала Мустафу Тляса вилетіла з Дамаску в понеділок, 13-го лютого, до Москви, щоб взяти участь у похоронах Андропова, а потім зустрітися з високими совєтськими офіційними представниками, щоб обговорити і скоординувати політичну та військову стратегії, особливо в Ливані. Сирійські офіційні особи були розчаровані з приводу відкладення відвідин Сирії Гайдаром Алієвом, викликаного смертю Андропова.

БАКІНҐГАМСЬКИЙ ПАЛАЦ повідомив у понеділок, 13-го лютого, що принцеса Діяна та принц Чарлз, наслідник британського трону, очікують другу дитину у вересні. Їх перша дитина, принц Вілліям, який 21-го червня буде мати два роки, є наслідником трону як першонароджений хлопець. Згідно з династичним законом Британії такий першонароджений хлопець стає наступником трону. Якщо наступна дитина буде дівчинкою, вона може стати монархом лише після Вілліяма або братів, якщо такі народяться після неї. Британські засоби масової інформації широко обговорювали це повідомлення королівського двора.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ Зія уль-Гак, відповідаючи на всезростаючі чутки про намагання Пакістану розробити свою власну ядерну зброю, заявив у понеділок, 13-го лютого, що його уряд не має жадного наміру виробляти власні атомові бомби. Розмови про пляни Пакістану мати ядерне озброєння почали посилено поширюватися після того, як пакістанський провідний учений Абдул Кадір Хан, обговорюючи минулого тижня ядерну програму Пакістану, заявив, що його країна порушила монополію західніх країн на процес збагачення урану, основного продукту створення атомної бомби. Офіційне пресове агентство Пакістану заявило в понеділок, що кореспонденти неправильно зрозуміли вченого, який говорив про програму збагачення урану виключно для мирних цілей.

ЧЕТВЕРТЕ ПОКОЛІННЯ ВШАНУЄ ПЕРШИХ СОЮЗОВЦІВ-ПІОНЕРІВ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як уже інформовано, Український Народний Союз, ця перша, найстарша і найбільша українська організація у вільному світі, коріння якої сягає до глибоких копалень твердого вугілля в Шамокіні, Па., і його околиць, започаткує цьогорічні відзначення свого 90-річчя вшануванням союзовців-піонерів, які заснували УНСоюз власне в тому місті 22-го лютого, 1894 року.

П'ятнадцять років тому, з нагоди діямантових роковин УНСоюзу, в Шамокіні, біля української католицької церкви Преображення Господнього, УНСоюз вшанував піонерів поставленням пропам'ятної плити-таблиці, мистецько оформленої Яковом Гніздовським.

У неділю, 19-го лютого, напередодні „округлої дати" 90-річчя Батька Союзу в шамокінському храмі Преображення Господнього, парох о. Михайло Бачо відправить Божественну Літургію о год. 10:30 вранці в пошану піонерів-союзовців, а відтак біля плити-пам'ятника відбудеться коротка програма із словом головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса.

Союзовців з Пенсильванії і Ню Джерзі відтак гостить обідом УНСоюз в парохіяльній залі. Під час програми виступить танцювальний ансамбль з Фреквіллу, Па., під мистецьким керівництвом Марії Ганчер. Членами цього колективу є молодь третього і четвертого поколінь американських українців які з ентузіязмом і любов'ю зберігають українські традиції і популяризують українське мистецтво.

Танцювальний ансамбль молоді з Фреквіллу.

Пополуднева програма включає також висвітлення фінансованого УНСоюзом фільму „За стерном долі". Церковне сестрицтво приготує перекуску. Члени Екзекутиви УНСоюзу та члени Головного Уряду, які проживають в Ню Джерзі і Пенсильванії, як теж голови Округ в тих стейтах, відділові урядовці і члени візьмуть учать у тих перших святкуваннях 90-річчя УНСоюзу.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН відвідав приміщення совєтської амбасади у Вашінгтоні і там вписав до кондоленційної книги своє особисте співчуття з приводу смерти Юрія В. Андропова. До спеціяльної кімнати, вдекорованої портретом Андропова, супроводжав Президента ЗСА високий урядник амбасади. Самого амбасадора Анатолія Добриніна не було в амбасаді. Біля портрету Андропова, перев'язаного чорною стяжкою, стояли три совєтські вояки, які репрезентували три роди збройних сил СССР. Візита Р. Реґена в амбасаді тривала неповна п'ять хвилин.

НЕҐРИТЯНСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК і кандидат на президента від Демократичної партії Джессі Джексон заявив кореспондентам, що він правдоподібно таки поїде до Нікараґуа на наступний тиждень, щоб взяти участь у відзначенні перебрання там влади сандіністами, які як відомо, ведуть прокомуністичну і ворожу до ЗСА політику. При тій нагоді Джексон плянує відвідати Мехіко. Контроверсійний кандидат вже раніше пропонував, щоб ЗСА не вмішувались військово у справи Центральної Америки і щоб Вашінгтон шукав шляхів замирення із сандіністським урядом в Нікараґуа. Деякі політичні спостерігачі звертають увагу, що Джексон почав більше анґажуватися у справи закордонної політики після його успішної місії в Сирії і звільнення з полону американського летуна Роберта Ґудмена.

СЕНАТОР ДЖАН ГЛЕНН, один з кандидатів на президента від Демократичної партії, звертає увагу слухачів під час його передвиборчих поїздок, що передовий кандидат Волтер Мондейл занадто пов'язався з багатьма профспілковими і громадськими організаціями і його вибір на президента був би катастрофою для країни, бо він не зможе самостійно діяти і може бути надто залежним від тих установ, які його підтримали першими і фінансували його передвиборчу кампанію. Між „визнавцями" на перше місце висувається Американська федерація праці, Конґрес індустріяльних організацій, найчисленніша профспілка ЗСА, яка, як загально надіються, пожертвує на кампанію Мондейла 20 мільйонів долярів. „Що ви думаєте, — запитує слухачів сен. Дж. Гленн, — чи такий президент може в майбутньому супротивлятись політиці АФЛ-КІО?" Подібних до цієї профспілкової організації є більше, які дуже спішились підтримати Мондейла вже в перших місяцях організаційної кампанії.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА загальну опінію, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки повинен шукати злагіднення відносин з Совєтським Союзом і старатися про відновлення переговорів в Женеві, 51 відсотків американців схвалили рішення президента Роналда Реґена не брати особистої участи в похоронах совєтського лідера Юрія В. Андропова. Як відомо, Президент вислав до Москви з місією репрезентувати ЗСА на похоронах віцепрезидента Джорджа Буша. За участю Президента в похороні голосувало 37 відсотків, а 12 відсотків не висловили своєї опінії в цій справі. Опити перевела телекомпанія Сі-Бі-Ес Нюз. 43 відсотки запитаних висловили своє довір'я до Р. Реґена, згідно його політики у відношенні до СССР; 49 відсотків не були певними чи така політика є правильною. Щодо передового демократичного кандидата на президента Волтера Мондейла, то тільки 30 відсотків висловили йому довір'я, 46 відсотків сумніваються у його здібності, а 24 відсотки покищо не мають виробленої опінії. В загальному 62 відсотки запитаних думають, що Білий Дім повинен працювати більш інтенсивно, щоб відвернути загрозу нуклеарної війни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Смерть Андропова і що далі?

Обставини та штучна атмосфера, що її створили кремлівські провідники перед смертю Юрія Андропова клясично характеризують совєтсько-московську систему т. зв. робітничого уряду.

Хоч Андропов був поважно хворий протягом двох місяців, совєтський уряд обманював своїх власних громадян і цілий світ, що в Андропова „перманентна простуда", закриваючи цей факт, що його нирки майже не функціонували від дня смерти Леоніда Брежнєва, про що добре знали його кремлівські соратники, а не знали мільйони совєтських людей і цілий світ.

Назначення Константина Черненка на провідне місце в компартії не ворожить жадних змін на краще, бо, як і досі було, йому важко будь-що зробити без своїх знаних і незнаних суперників в Політбюрі.

Цікаво знати, що назагал західній світ має дуже низьке поняття про Черненка, підкреслюючи це, що він родився у Красноярську (мабуть в українській родині), і що він добре „вивчив проблеми марксизму". У контрасті до цих повідомлень про Черненка — як інакше звучали інформації в зв'язку із назначенням Андропова після смерти Брежнєва,-в яких західні спеціялісти широко розписувалися про „ліберальні тенденції" Андропова, про його захоплення модерним мистецтвом, модерною музикою, його знанням англійської мови.

У Совєтському Союзі немає традиції мирної переміни уряду чи виборів, є лиш рішення Політбюра, яке, до речі, не є навіть згадане в совєтській "конституції. Обсадження ключових позицій розділюється на тайних засіданнях Політбюра, які „затверджуються" Верховним Совєтом, де т. зв. депутати піднесенням руки „схвалюють" ці рішення, про які вони не мали змоги чути чи про них рішати перед голосуванням.

У минулу неділю (12-го лютого ц. р.), „Сандей Таймс" у Лондоні видрукував заяву Черненка (ще перед його вибором на провідника компартії), в якій цей ветеран-комуніст заявив, що він є „за поправою відносин з країнами, що живуть в інших соціяльних обставинах як наша країна, а головно зі З'єднаними Стейтами Америки і Великобританії".

Але на ділі, важко сподіватися будь-якого поліпшення у загальній політиці СССР. Черненко, Устінов, Тіхонов чи Ґрішін можуть бути новими провідниками Політбюра, але ніхто з них не зможе і не сміє змінити цілої тоталітарної структури. Вони можуть говорити „про мир у світі", але в їхньому понятті — це експансія комунізму під проводом Москви.

Давня латинська пословиця говорить, що про мертвих нічого не говорять, хіба щось доброго. Цієї пословиці не можна примінити до особи ніяк не оплакуваного Юрія Андропова. Його смерть ледве чи зможе покрити потворності його злочинів, які він організував, ініціював, та виправдував, як голова КҐБ. Ці злочини в масових арештах дисидентів, у нищенні і переслідуванні релігій в СССР, включаючи Українську Католицьку Церкву в катакомбах, нереєстрованих баптистів тощо.

Правління Андропова, як голови компартії і президента Верховного Совєта СССР, характеризувало значне погіршення відносин між Америкою і СССР.

Це особливо позначується відколи італійські військово-поліційні власті доказали, що атентатчик на Папу Івана Павла II виявив, що він діяв з рамени болгарської поліції, яка є всеціло підпорядкована КҐБ.

Можна сподіватися, що Черненко почне говорити про нову політику детанту, але це будуть тільки поверховні жести без жадної зміни основної совєтської політики відносно Америки і всього вільного світу.

На щастя, президент Реґен поза облудною фасадою речників уряду СССР бачить їх такими, якими вони насправді є, але це не зміняє факту, що Президент рішив нав'язати „модус вівенді" із совєтським урядом.

З історії знаємо, що кремлівські верховоди політичне зближення з Америкою починали заявами про „бажання співжиття та співпраці для загального миру". Але водночас вони продовжували скриту і явну аґресію, насаджуючи свої маріонеткові уряди, де лише їм це удавалося.

Покищо годі предвидіти, яким шляхом піде Черненко. Та, слідкуючи за політичною лінією совєтських верховодів на протязі їхнього 66-річного панування, важко припускати будь-яку зміну, хоча навіть і в Совєтському Союзі все можливе.

Олександер Татомир

У ТЕНЕТАХ КОМУНІЗМУ

I.

Щоб заволодіти світом, комуністи завжди вживають найпевнішої та найбільше успішної зброї — інфільтрації. Гасло „Пролетарі всіх країв єднайтеся!" — це тільки зовнішня фасада для задурманення робітничих мас, які розагітовані й підбурені роблять революції та валять леґітимні, часто демократичні, уряди, а згодом стають об'єктом найгіршої експлуатації, визиску й поневолення.

Комуністи знають, що успіх революції в кожній країні залежить від інтенсивної інфільтрації всіх верств громадянства, а перш усього його провідної інтелектуальної та духової еліти. Давніше вони клали великий натиск на освітні інституції, звідкіля легко ширилися революційні гасла, а опісля, доцінюючи значний вплив Церков на народні маси, почали інфільтрувати вірних і духовенство.

Здавалося, що комунізм спертий на атеїзмі та матеріялістичних принципах ніколи не зуміє захопити в свої тенета тих, які ширять Боже слово, що борються проти безвірства та матеріялістичного розуміння життя людини. Завдяки фінезії комуністичної діялектики вони змогли ввійти не тільки в релігійні кола, але й захопити деякі відповідальні пости в протестантських організаціях і зінфільтрувати, хоч неначну кількість католицького духовенства.

З дальших розділів побачимо, як комуністи починають добувати останні редути вільного світу — Церкви та, які успіхи мають марксисти на тому рішальному відтинку.

Світовий та національний провід протестантських Церков всупереч своїм релігійним завданням й інстинктові самозбереження часто морально і матеріяльно спомагає не тільки крайньо ліві, а навіть терористичні групи у світі. Робить це під впливом брехливої пропаґанди, або через те, що деякі групи твердять буцім то вони є релігійними, едукаційними, чи гуманітарними організаціями. Світова Рада Церков (СРЦ) і Національна Рада Церков (НРЦ) у ЗСА не завдають собі труду, щоб перевірити на які цілі зужито пожертви вірних.

Національна Рада Церков

Національна Рада Церков: методисти, пресвітеріяни, єпископали, лютерани та інші. Дві найбільші групи, які належать до НРЦ і СРЦ — це південні баптисти з 14 мільйонами членів і Церква Ісуса Христа, загально відома як мормони, з 5 мільйонами членів у світі. Не зважаючи на це НРЦ є кріпкою організацією зі 44 мільйоновим б'юджетом, що в більшості складається з пожертв місцевих церков. У 1982 році 78 центів із кожного доляра йшло на закордонну допомогу та обслугу Церков. 500,000 дол. вислано до В'єтнаму на його „нові економічні зони", не беручи до уваги, що тамошній комуністичний режим гнобить і переслідує своїх громадян та робить аґресії закордоном. Півтора мільйона долярів передано Нікараґуа на „кампанію проти неграмотности", а згодом виявилося, що вчителями на місцевих курсах були кубинці, які поширювали ненависть до Заходу і допомагали лівим партизанам у цілій Центральній Америці. 15,000 долярів передано екуменічній групі, що видає літературу з осудом колоніялізму ЗСА в Пуерто Ріко.

У минулому році на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес „60 хвилин" стало відомим, що проти бажання більшости вірних, НРЦ є пов'язана з крайньо лівими політичними групами. Своїми фондами вона спомагає Кубинський центр у Ню Йорку, який публікує серію книжок з похвалами для кубинської комуністичної революції. Коли за підтримкою Куби ліві революціонери захопили Ґренаду, НРЦ фінансувала видання книжки, що величала їхню перемогу. Згодом НРЦ впевняла, що зірвала зв'язки з Кубинським центром ще в 1979 році. Стверджено, що одним із спонзорів конференції в Колюмбійському університеті, влаштованої заходами комуністичної партії був єпископ Джеймс Армстронг — голова НРЦ. 15-го листопада 1982 року він несподівано зрезиґнував із свого відповідального посту, як голова НРЦ, а теж як єпископ Методистської Церкви в Індіяні. „Ньюз енд Ворлд Ріпорт" схарактеризував його як найбільш впливову людину в американському релігійному житті. Умовини й офіційні вияснення причин резиґнації збудили велике підозріння, що він може опинитися в суді.

Учасник телевізійної програми Морлі Сейфер назвав кілька книжок про колоніялізм Америки в Пуерто Ріко, що їх опублікували організації фінансовані НРЦ. Він висвітлив фраґмент на фільмі, де показано, що НРЦ підтримує протиурядових партизанів у Ель Сальвадорі. Задемонстрував теж студійну книжку НРЦ про Кубу, де оцінюється режим Кастра, як модель для мешканців Карибського обширу, та документи, видані за підтримкою комуністів, організаціями ЦІСАІС, що закликають до солідарности з партизанами в Ель Сальвадорі, зокрема пофальшований документ, який КҐБ вислало закордон, а Вашінґтонський осередок для Південної Америки, підтримуваний фондами НРЦ, його поширює. Цей документ опублікували деякі американські часописи, включно з „Ню Йорк Таймсом".

У листопаді 1983 року в Гартфорді, Коннектикат, відбулася дуже бурхлива нарада НРЦ, у висліді якої поставлено урядові ЗСА наступні вимоги: відновити дипломатичні зв'язки з Кубою, покінчити заходи, щоб повалити сандіністське правління в Нікараґуа та боротьбу в Ель Сальвадорі заступити переговорами.

(Продовження буде)

Іван Я. Хамуляк

Конґрес СКВУ за нами — що далі?

Такий запит не був би потрібний, якщо б ми були належно приготовилися до IV Коґресу СКВУ і дійсно раціонально, економічно його провели. Перш за все наша підготова до цього Конґресу була таки невідповідна. Організації Визвольного Фронту ладилися викидати Організації ІСНО із СКВУ. Організації ІСНО приготовлялися до оборони. Наше духовенство старалося вплинути на нас, щоб ми не забували братньої любови і не нищили самих себе.

Професійні товариства разом із Союзом Українок та Пластом хотіли поробити всі заходи, щоб не допустити до розвалу СКВУ і пішли ще один крок далі, і допомогли піднайти і приготовити кандидата на президента СКВУ адвоката Петра Саварина, людину безпартійну і, на основі його дотеперішних досягнень для нашої громади, найбільш надійну. Д-р Петро Сварин погодився кандидувати на президента СКВУ, значить найважливіше було приготоване. Всяке зусилля скоротити словесні двобої між делеґатами, які репрезентували Український Визвольний Фронт й ІСНО не давали успіхів, бо навіть люди, які не підтримували зусиль Визвольного Фронту, все таки не хотіли залишити „акції наклепів, очорнювань провокацій і дискредитацій осіб, зокрема таких, які очолювали визвольну боротьбу української нації в 1940 і 1950 роках", як це назвали люди з організацій Українського Визвольного Фронту.

Однак мусимо ствердити, що практично ми не викались належною зрілістю в підготові себе, як цілости, до тих завдань, що їх ми повинні були холодно передискутувати на Конґресі СКВУ, прийняти якісь серйозні рішення і роз'їхатися в свої міста чи містечка з надією, що ті рішення будемо здійснювати.

І як відсвіжуючо і надійно звучали слова, що їх виголосив новообраний президент СКВУ адвокат Петро Саварин в його інавґураційній промові, коли він казав... „На мою думку, є три основні цілі — перша, це зберегти віковічну національну культуру, наші релігійні звичаї та обряди, українську субстанцію в діяспорі. Друга ціль, неменше важлива, це допомагати українському народові визволитися з російського ярма і відновити незалежну, соборну демократичну державу українського народу.

І третя, яка є поруч другої, здобути приятелів серед вільних держав світу для України. Чеська еміґрація — Масарик, чи польська під проводом Падеревського відіграли ключову ролю у віднові польської і чеської держави". (Подаю за газетою „Америка" з датою 6-7 грудня, 1983 року)

Ці слова, мабуть, залишилися єдиним документом, що говорять про наші завдання в СКВУ на найближчих п'ять років, бо над іншими вимогами і пропозиціями ми не мали часу й охоти дискутувати. А шкода, бож було про що говорити, зокрема про наше майбутнє, а не застрягати в минулому, якого ніхто вже не направить. Тим більше, що кошти приїзду делеґатів, їх перебування в Торонто і всякі інші видатки, зв'язані із Конґресом СКВУ, йшли на сотні тисяч долярів.

Що далі? Мабуть однією з найбільш ефективних справ сьогодні, це, либонь, особиста зустріч Петра Саварина із нашими людьми по більших скупченнях наших людей в Австралії, Арґентині, Бразилії, Великобританії, Франції, Німеччині і т. п. Це може допомогти встановлювати зв'язок з тими понад два мільйонами українців, про які адвокат Саварин з таким зрозумінням говорив на бенкеті СКВУ в Торонто. Їх треба було б відвідувати по усіх закутинах земної кулі, з ними розмовляти, пригадувати їм їхню до нас приналежність. І робити це так, щоб ті наші люди відчули, що їх відвідує не представник того чи іншого політичного середовища, церковного діяча тієї чи іншої вітки нашої церковної ієрархії, але це відвідує їх представник усієї нашої громади в діяспорі, і доля кожного українця для нього дорога. Така особиста зустріч президента СКВУ з людьми в тих теренах може дати нам незвичайно цінні висліди, якщо хочемо ту єдність між нами оживити і її плекати. Особливо важливими можуть бути такі зустрічі з людьми молодших поколінь, які, хоч може і не все вповні підходять під наш стандарт, але наші діти, наші внуки чи вже і правнуки. „Зов крови" — це не пуста фраза, але його треба належно викликати і плекати.

Встановлення живого органічно існуючого зв'язку з нашими громадами, вимагає більше працівників, більше грошей, більше ентузіязму в нас усіх. І те все наша громада мусить взяти під увагу, якщо ми хочемо Україні допомагати не лише на нинішній день, але на багато років, які прийдуть.

СКВУ, як ідея, є велика, корисна, але ми, мабуть, не мали ще людей, які зуміли б цю ідею вбрати у відповідні, ефективно діючі форми. Треба мати візію, бути творчим, винахідливим, й ідея СКВУ може набрати живих, конкретних форм на багато років, які прийдуть. В Україні цілий час на ролю СКВУ наші люди покладали великі надії, не дозвольмо їм бути розчарованими, а зреалізуймо їхні сподівання.

Мусимо з жалем ствердити, що Президія СКВУ, особливо за останні роки, не діяла ефективно, частково

Закінчення на ст. 4.

Марта Тарнавська

ПЕРЕВИДАНИЙ „ПЕРШИЙ ВІНОК"

„Перший вінок: жіночий альманах". Редактори та видавці; Наталія Кобринська й Олена Пчілка. Перше видання: Львів: Друкарня ім. Т. Шевченка, 1887. Друге, доповнене видання Ню Йорк: Союз Українок Америки, 1984. Вступна стаття і біографічні нотатки: Лариса М. Л. Залеська Онишкевич. Стор. XIX, 486. Портрети авторок.

Жіночий альманах „Перший вінок", що його зредаґували та видали Наталія Кобринська та Олена Пчілка, появився друком у Львові 1887 року. Книжка ця — як це відмітив уже 1901 року Іван Франко буде завжди „дорогоцінною пам'яткою" для „історика нашої культури" і нашого національного відродження". Як і багато інших вартісних видань того часу, одначе, „дорогоцінна пам'ятка" є сьогодні бібліографічною рідкістю, і от Союз Українок Америки вирішив відзначити століття українського жіночого руху факсимільним передруком цього першого жіночого альманаху, доповнивши його вступною статтею та біографічними примітками Лариси Залеської Онишкевич.

Чим же вартісне це видання 1887 року і чому воно стало „дорогоцінною пам'яткою"? Збірник віршів, оповідань і статтей, що його ініціяторами, авторами, редакторами і видавцями були самі жінки — це була новинка в нашій культурі і, можливо, як це припускає Л. Онишкевич, це було одно із перших того роду видань в усьому світі. Правда, за кулісами видання стояв Іван Франко: він піддавав ідеї, допомагав виготовляти пляни, редаґував і скорочував надіслані до друку матеріяли. Двадцять три роки пізніше він згадає в своєму „Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 року": „під моєю редакцією вийшов у Львові 'Перший вінок'..." але дальші речення цієї ж згадки виразно вказують на те, що рішальний голос і відповідальність за зміст мали таки дві редакторки-жінки — Кобринська та Олена Пчілка, що були водночас видавцями і фундаторами альманаху. „Перший вінок" був маніфестацією соборности і солідарности українського жіноцтва: в ньому взяли участь автори із східніх і західніх земель України, що були розділені на той час державницькими кордонами Австрії і Росії. Кобринська збирала матеріяли від галичанок, Олена Пчілка — від письменниць із Наддніпрянської України. У висліді, в альманаху виступають поруч себе письменниці різних середовищ і різних мовних стихій, що їх єднає, одначе, подвійна місія: народництво і фемінізм. Служба народові й осуд нерівноправного становища жінки в родині і суспільстві — це головна тема всіх матеріялів альманаху. Це — основне його ідейне спрямування.

Літературні збірники й альманахи мали велике значення для розвитку української літератури, зокрема ж в час, коли не було періодичних літературних видань. Цього ж самого 1887 року, крім „Першого вінка", появилися ще збірники „Ватра", „Веселка", „Зерна" та „Складка". В деяких з них брали участь і жінки (М. Вовчок, Є. Ярошинська, У. Кравченко, Г. Барвінок). Але „Перший вінок" став особливим стимулом для творчости жінок: дебютувала тут Людмила Старицька-Черняхівська, відома пізніше як драматург, критик і перекладач; шістнадцятилітня Леся Українка, що друкувалася була вже раніше в „Зорі", мала змогу виступити перед читацькою авдиторією з чотирьома новими молодечими поезіями; Олена Пчілка — спеціяльно для жіночого альманаху — написала довше оповідання „Товаришки", що було чи не першою в нашій літературі спробою показати середовище університетських студентів та ще й поза межами України. Серед статтей, віршів, оповідань було напевно чимало таких, що не були б написані і не появились би були друком, якби не видання жіночого альманаху. У виданні взяло участь 17 авторок: крім вищеназваних ще й такі відомі і досі в історії української літератури письменниці як Уляна Кравченко і Ганна Барвінок.

Завдяки всім цим своїм прикметам, „Перший вінок" 1887 року — оригінальне явище і важлива цеглина в розбудові нашої культури. Але що дає передрук цього видання сучасному українському читачеві? Передрук цікавий передусім для дослідників нашої культури, істориків літератури, етнографів, істориків жіночого руху і тих, що особливо цікавляться цими справами. Альманах має не абияку історично-пізнавальну вартість. Статті Кобринської про жіночий рух і становище жінки в суспільстві дають багато цікавої інформації, а етнографічні розвідки Софії Окуневської, Ольги Франко та Катерини Довбенчук можуть і сьогодні служити як автентичні джерела для етнографів. Речевий тон, серйозний рівень цих матеріялів та відсутність надмірної мелодраматизації є для сучасного читача приємною неспо-

Закінчення на ст. 4.

Ярослав Климовський

ВІДВІДАВШИ ТОРОНТО

I.

(Репортаж)

Заки почати цей репортаж, слід признати, що „батьки" міста Торонто поставили перед собою амбітне завдання — максимально розбудувати місто і вчинити його наскрізь модерним, що їм пощастило повністю осягнути. Торонто чисельністю перегнало Монтреаль.

Приємно подивитися на комплекс нових хмаросягів, зайти до великих торговельних домів, проїхатися підземкою у вигідних вагонах. Зупинки цього роду транспорту чисті, на стінах метро не побачите ґрафіті; це „малярство" розпаношилось у ЗСА, у Канаді, слава Богу ще ні та, мабуть, до цього не допустять „батьки" канадських міст.

Торонто розташоване на просторі величиною 244 квадратових миль, над озером Онтаріо, докладніше на його північному побережжі з близько трьох мільйонів населення. Торонто, — як мене інформують - в мові індіян значить місце зборів („мітінґ" плейс"). У XVII сторіччі це була оселя індіян-ірокидів. Стало містом від 1834 року (невдовзі святкуватиме своє стоп'ятдесятиріччя). У 1838 році названо його „містом королеви" на честь славної британської королеви Вікторії. Від 1867 року столичне місто провінції Онтаріо. Це місто є водночас пристанню над Великим Озерами. У Торонто, крім міжнародного летовища, на якому є два аеродроми для канадських і міжнародних летів, є ще один для менших літаків і меншого повітряного засягу т. зв. „Айленд", тому що на острові, а третій військовий — „Давнсвію". На першому летовищі є доволі велика ескімоська скульптура, цікава тим, що відповідно укладені камені творять подобу людини.

Торонто, — це промислово-торговельний осередок Канади. Тут комунікаційний вузол.

Головними галузями промислу столичного міста онтарійської провінції — це: фабрики машин, обрібка металів, продукція хемічних речовин, поліграфія, виріб прецизних інструментів, рафінерія нафтової ропи, фабрики засобів транспорту, в цьому числі частин до літаків, фабрики одіння тощо. Тут ґіґантські торговельні й індустрійні люксусові будівлі, не бракує банків; один із найбільших, це монтреальський, певно збудований у той час, коли назрівала можливість відірвання Квебеку від Канади. Тут теж безліч забезпеченевих компаній.

Торонто уявляє собою науково-культурний осередок — тут два університети, один із них оснований 1827 року; у них навчається коло 70 тисяч студентів, крім цього Політехніка й інші вищі школи та наукові інституції, не бракує і музеїв та ґалерій образотворчого мистецтва.

Згадавши музеї і ґалерії, автор цих рядків не минув нагоди вступити до найбільшого музею в цілій провінції — Музей Роял Онтаріо. На протязі двох годин успів оглянути: єгипетські вази з урукського періоду 3100-2780 до Христа, лев, виконаний із кахлів з палати Навухудоносора, Вавилон — 600 рік перед Христом, брошки й сережки з Етрурії, VI сторіччя перед Христом, грецькі кратери з VIII сторіччя перед Христом, музикантка бога Амун-ре, 850 перед Христом, єгипетська ваза з алябастру у формі птаха, V сторіччя перед Христом, голова Тукидида, 460-400 перед Христом, мапа світу очевидно тодішнього, яку виконав Птоломей Клавдій та, мабуть, найцікавішою була святиня Іванни — Ніппур, Ірак, 2500 перед Христом. Тут не згадується дуже цікавих експонатів нашої ери, бо вони зайняли б багато місця, до речі і так обмеженого, а крім цього не хотілося б надуживати терпеливости читача.

У Торонто безліч театрів, напевно понад „лів копи" — згадаємо тільки канадську оперу, два славні драматичні театри та канадський Національний балет. Автор цього репортажу був на одній із його вистав. „Наткрекер" („Лускунчик"), це пописовий балетний спектакль Пенсильванійського балету, та не в обиду йому торонтонський „Лускунчик" був набагато кращий. Примабалерина Вероніка Тенант була в цій виставі знаменитою.

У канадському Національному балеті — члени різних національностей. Це видно з прізвищ — Рандаццо, Пасаляс, Руссо, Сурмеян, Йоко Ічіно,, Фуїко Імаїші (концертмайстер), Шлеґль (через о-умлявт), сценограф, Євреєнофф, Ґурнік, Шрамек і наші Ігор Романик і Надя Литвин, члени оркестри.

Не від речі слід згадати декілька слів про найбільшу концертову залю Канади Рой Томсон Голл. Це, можна сказати, чудо тогочасної техніки. Цю дуже цікаву під архітектурним поглядом будівлю проєктував Артур Еріксон. Концертова заля містить 2,812 осіб. Незвичайна акустика. Споруда ціла зі скла, інавґураційний концерт у цій залі відбувся у вересні 1982 року. Декілька місяців пізніше в цій світового розголосу залі відбувся український величавий концерт, що складався з двох частин. У першій частині — Симфонія Фіяли, в другій „Кавказ" Людкевича. Симфонією і „Кавказом," що їх виконала гамільтонська симфонічна оркестра й український оперний хор, диригував маестро Володимир Колесник.

Останнім часом у цій залі гостинно виступили: 19-го січня ц. р. Берлінська камерна оркестра, 23-го січня ц. р. Ізраїльська камерна оркестра; 17-го лютого ц. р. відбудеться концерт Оркестри лондонської філармонії, а 25-го лютого ц. р. виступить Філіппінський балет.

Оперний Театр ще далі дає свої вистави в О'Кіф Театрі; новий будинок Опери мають побудувати у 1988 році. У складі Оперного Театру є українка Роксоляна Росляк. У відділі оперети виступають із не абияким успіхом дві українки — Ірина Вельґаш та Іванна Коломиєць.

У цій залі відбуваються теж вистави драматичних театрів. У залі св. Лаврентія також відбуваються театральні вистави, як і концерти.

Плянетарій у Торонто рівнож гідний уваги. Входите до великої округлої залі; крісла пригадують нам крісла у фризієрнях, вони зроблені так, щоб ми могли вигідно опертися головою, щоб вдивлятися в небо, на якому зорі, як у погідну ніч. Вдивляючись ані на мить не прийде вам на гадку, що це все, що бачите створене штучно. У різдвяній програмі використано картини, зв'язані з народженням Христа найславніших мистців-малярів. Пояснення відносно розташування і руху плянет й інших небесних тіл подавав досвідчений у цій ділянці заповідач. Мав приємний тембр голосу й узагалі мав нарраторський хист.

А тепер звиджуймо Торонто і починаймо від Ситі Голлу.

(Продовження буде)

Січневі Роковини в Рочестері

(Г. П.) Заходом місцевого Відділу УККА, при співпраці всіх організацій, українська громада в Рочестері, Н. Й., величаво відзначила січневі роковини.

У вщерть заповненій публікою авдиторії школи Іст Ридж відбулась у суботу, 28 го січня ц.р., святкова академія і концерт колядок і щедрівок із співучастю хору „Бурлака" при Станиці Братства Дивізійників УНА, під керуванням диригента Олега Хміля, та жіночого хору „Ясмин" при церкві Успення Богоматері в Торонто під диригентурою Олени Глібович.

Програму відкрив голова місцевого Відділу УККА Роман Куцмль, вітаючи обидва хори, духовенство та усіх гостей.

На тлі святочно прибраної сцени пролунало на вступі могутнє „Бог Предвічний" у виконанні мішаного хору, а відтак „Що то за предиво" в обр. Василя Барвінського, „Всяческая днесь радости" Нанке-Людкевича та „Щедрик" Миколи Леонтовича. І неначе щезли стіни авдиторії, а присутні, заслухані у настроєву рецитацію споминів про Різдво в Україні, полинули думками у рідний край, де в час Різдва, за словами поета, горять свічки, снується дим, скрипить під ногами сніг..

Та ось диригент подав тон та рухом руки заохотив публіку, і всі проспівали „Во Вифлеємі". Чи почули її там за океаном?

Потім вийшов на сцену у блакитній синяві одеж хор „Ясмин". Під керуванням умілої і певної руки Олени Глібович, у фортепіяновому супроводі Христі Гарасовської-Шевчук, понеслись пречудні старинні колядки у виконанні милозвучних голосів. Три колядки — „В Вифлеємі днесь Марія" муз. Кирила Стеценка, „Дивная новина", „Бог ся раждає" та „Щедрий вечір" і дуже оригінальна маловідома лемківська „Пришлисми ту щедрати" А. Гнатишина. Ще раз на знак диригента присутні проспівали разом із хором „Небо і земля".

На закінчення концерту колядок хор „Бурлака" виконав дві щедрівки і коляду „Дивная новина" муз. Кирила Стеценка, „На Святий вечір" та незрівняне „Не плач, Рахиле". Останнє „Ой, у Єрусалимі рано задзвонили", пронеслось із сцени, немов розколихані дзвони безчисленних церков. Фортепіяновий супровід Михайла Бубна досконало доповнив цілість.

Після короткої перерви у другій частині програми о. митрофорний протоєрей Федір Коваленко виголосив святочну промову, з'ясовуючи у короткій і змістовній формі загрозу комунізму, що розпаношується в різних частинах світу, як боляк на здоровому тілі націй. Він вказав на трагічне положення України під злочинним наступом Москви та закінчив молитовним зверненням до Бога, щоб за руїну і всі страждання нашого народу повернув нам Україну.

У цій частині програми хор „Бурлака" проспівав ряд народних та бадьорих вояцьких і маршових пісень. Із них „Дивізіє, рідна мати" до слів Миколи Безгрішного, муз. І. Музичка, уривки із поеми „Гамалія" сл. Тараса Шевченка, муз. Миколи Лисенка, „Слава героям" та „Марш поляглих" і динамічне „Вперед" сл. Івана Багряного, муз. Григорія Китастого.

Талановита солістка Оксана Раготин-Макогон збагатила програму двома піснями — „Розвійтеся з вітром" до слів Івана Франка, муз. Я. Степового і „Ой, казала мати" муз. Михайла Гайворонського, а жіночий хор „Ясмин" виконав дві пісні — „Виростеш ти, сину" сл. Василя Симоненка, муз. С. Ярименко і „Як стрільці ішли з України" муз. Михайла Гайворонського.

В останній частині програми пролунало бадьоре маршове „Засяло сонце золоте", муз. І. Недільського у виконанні хору „Бурлака" „Пісня про Україну" сл. Д. Павличко, муз. О. Білаш, „Пісня про Дніпро" та фінал третьої дії з опери „Тарас Бульба" муз. Миколи Лисенко.

Сольові партії виконували Олег Хміль, Анна Ящишин, Андрій Сорока, Микола Єйна, Володимир Дзюрин, Андрій Перекліта, Теодор Пришляк, Антін Камінський, Мирон Хабурський, Василь Чупринда, Василь Драбик, Степан Кривенький.

Мішаний хор закінчив програму піснею „За тебе, Україно" сл. В. Щурат, муз. С. Людкевича.

Рясними оплесками і китицями квітів обдаровано виконавців концерту. Присутні проспівали „Ще не вмерла Україна".

Багата і добре опрацьована програма, на яку склались одні з найкращих колядок і пісень в обробці найславніших композиторів, виконання хорових і сольових партій, рецитацій та фортепіянового супроводу поставили концерт на мистецький рівень.

Включення концерту колядок і щедрівок у святкову академію для відзначення Січневих роковин заакцентувало тісний зв'язок релігійного і національного життя українського народу.

Хорові „Бурлака" і жіночому хорові „Ясмин" належить признання за труд та великий вклад часу для збереження і пропагування українського хорового мистецтва.

Голова місцевого Відділу УККА Роман Куціль докладає усіх старань, щоб українська громада в Рочестері працювала з'єднано для досягнення спільних цілей, доказом чого була многолюдна демонстрація для влаштування 50-ліття голоду, численна участь 22-го січня ц. р. в Сити Гол для відзначення Січневих роковин, святкова академія із великою участю громадян 28-го січня ц. р.

По концерті рочестерська громада вгощала виконавців обох хорів, духовних отців і гостей в їдальні школи св. Йосафата.

Присутній на прийнятті маестро Євген Пасіка висказав свої завваги і признання хористам, а гості ще довго у дружній атмосфері обмінювались думками і враженнями із відбутого концерту.

Українські державницькі аспекти в радіо Канада

Роковини проголошення Української Народної Республіки „самостійною, суверенною і ні від кого незалежною державою українського народу" Актом 22-січня 1918 року та об'єднання в її кордонах усіх українських історичних земель 22 січня 1919 року відмотовувалися у передачах Українського відділу Радіо Канада щороку — протягом минулих 32 років.

Цього року в Монтреалі (звідкіля транслюються програми Радіо Канада одинадцятьма мовами) репортер Українського відділу супроводив делеґацію Комітету Українців Канади до Міської управи, де щороку посадник міста або його заступник врочистою церемонією відмотовує День незалежности України в її справді суверенній і демократичній структурі. Український блакитно-жовтий прапор тоді повіває на будівлі управи міста. Репортаж і заяву голови відділу КУК Ярослава Кальби передано в одній з програм Українського відділу Радіо Канада.

В суботу 21-го січня та в неділю 22-го січня роковинам українських державницьких Актів присвячено по одній ґрунтовній бесіді, які дали можливість слухачам в Україні ознайомитися з самою подією, з історичною ситуацією тих актів і зі змістом української державности. Національний гимн „Ще не вмерла Україна" дзвенів тоді могутніми тонами понад країнами Европи й Азії — всюди, де живуть українські люди. Крім того одну бесіду про те, як українці Канади відзначають роковини української державности з участю неукраїнських діячів культури, політиків і членів федерального та провінційних урядів, передано в другій щоденній програмі. Бесіда Ганни Янішевської з Торонто про Об'єднання Прихильників Державного Центру УНР у Канаді доповнила інформаційну серію програм, присвячених і роковинам державности, і героїчному подвигові української молоді в бою під Крутами.

Однак українські національно-державницькі аспекти передач Українського відділу Радіо Канада не обмежуються одноразовою подією в році. Є численні інші нагоди, створювані діяльністю канадських українців, для того, щоб у радіопрограмування включити інформацію із минулого та сучасного політичного життя України.

У березні українська громадськість відзначає сумну, але героїчну сторінку історії свого народу: загибіль у бою з наїзниками ген. Тараса Чупринки — Шухевича. Звіти про панахиди й жалобні академії, інтерв'ю з вояками, підстаршинами і старшинами УПА, бесіди про видання Літопису УПА, розповіді про героїчну боротьбу УПА, зокрема проти гітлерівського наїзника, а далі проти його наслідника в тому чорному ділі — щороку становлять суттєву частину програм Українського відділу Радіо Канада. Слухачі нераз відгукувалися листами подяки за цю інформацію і просили більше даних.

У травневих програмах відлунюються поминальні зустрічі канадських українців на пошану військово-політичних діячів української держави — головного Отамана Симона Петлюри і полковника Євгена Коновальця. Коли під час таких зустрічів і академій відмічається сл. п. Степана Бендеру, керівника ОУН(р), загинулого з рук наїзника на чужині, тоді в звітуваннях із такої події інформується і про цей аспект діяльности української громадськости.

Зелені Свята створюють іншу нагоду інформувати слухачів про відродження українських збройних сил і про культ полеглих за відновлену Українську Державу в роки 1914-1954. Восени додаткові можливості подає річниця постання УПА і Дня св. Покрови. Листопад приносить згадки про єдиний успішний збройно-революційний зрив на території України в роки 1917-21, який підготував об'єднання історичних українських земель у єдину соборну українську державу.

Звичайно є значно більше подій, які послужили нагодами для відтворення життя, діяльности і політичного мислення канадських українців у програмах Українського відділу Радіо Канада з користю для українських слухачів і в Україні, і Казахстані і Росії, і на Далекому Сході. Створюють ці нагоди зокрема українські політичні діячі, що відвідують Монтераль з доповідями і погоджуються для радіопрограми з'ясувати свої основні думки. Та не лише в Монтералі — репортери Українського радіо Канада постійно зустрічали видатних політичних діячів у різних центрах Канади й Америки та записували з ними радіоінтерв'ю.

На бистрих коротких хвилях Радіо Канада (13, 16, 19, 25 і 31 метр) понад і попід Атлантичним океаном в Европу та Азію летіли і далі часто летять розмови з такими діячами, як президент УНР в екзилі Микола Лівицький, а раніше — президент Степан Витвицький та полковник Андрій Мельник; Митрополит Іларіон — колишній міністер освіти УНР; Митрополит Мстислав — колишній адьютант Головного Отамана; президент АБН Ярослав Стецько, він же голова УДПравління з 30-го червня 1941 року; ред. Володимир Біляїв і проф. Микола Степаненко; ред. Слава Стецько; Стефанія Савчук; д-р Маруся Бек, Стефанія Бушкована та інші. А далі радіоінтерв'ю з багатьма діячами з місцевого канадського і закордонного ґрунту на всілякі національно-українські теми.

Списати їх усіх тут — неможливо, бо врешті духовні та світські особи з інших галузей життя і праці також завжди вносять у свою бесіду чи розмову певний політичний український складник. Адже життя українців та українок у кожній дрібниці проникнене політичним духом, бо українська громадськість політично свідома й діяльна, як єдиний вільний речник свого народу.

Хто в Україні, в Польщі, Чехо-Словаччині, Югославії Румунії, на Підкавказзі, в Казахстані та на території европейської й азійської Росії слухав радіопередачі Українського відділу Радіо Канада протягом одного року якомога частіше, той мусів дізнатися багато про Канаду з її багатонаціональним населенням, так і про її українську громадськість з її високорозвиненим політикумом і культурними надбаннями.

Роман Рахманний

Видавнича діяльність волинян у Вінніпеґу

Кожній організації, якщо вона щось робить, треба в кінці кожного року зробити підсумок з того, що вона зробила за весь минулий рік. Їй приємно самій подивитися на свою діяльність, а також послухати, що інші скажуть про її працю. Мені приємно на початку 1984 року сказати дещо про одну дуже живучу і рухливу організацію в нашій українській діяспорі, якою є Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь" у Вінніпеґу, Канада. Волиняни об'єдналися в згадані організації ще 1949 року, а це ж досить довгий відтинок часу - 35 років. За цей довгий час сини Волинської Землі ні разу не розсварилися поміж собою, що буває дуже притаманним нашим людям. Вони творять одну об'єднану родину волинян і в кінці кожного року мають щастя похвалитися якимись корисними здобутками зі своєї праці. В їхній праці справді здійснюються слова „де згода в родині, там мир і тишина".

Протягом минулих років вони видали довгу низку цінних друкованих праць не тільки з суто волинською тематикою, але також з тематикою загальноукраїнською, а зокрема видали чимало глибоких праць сл. п. Митрополита Іларіона з українського мовознавства. Всі ті видання розійшлися по широкому світі і зробили згаданим волинським організаціям добре ім'я.

В усій цій культурній видавничій праці волиняни прийшли до нового 1984 року. І що ж вони дали нашому народові на чужині за минулий 1983 рік? У минулому вони клали на полиці українських книгарень у вільному світі щороку одну-дві книжки, а минулого року декому могло здаватися, що вони нічого не видадуть, бо в них або вичерпалися матеріяльні фонди, або вичерпалася в їхніх членів духова й фізична сила. Але, дякувати Богові, не сталося ані одного, ані другого.

Зовсім несподівано, без пишних і голосних реклям, волиняни минулого року видали дуже цікаву працю проф. д-ра Івана Огієнка (Митрополита Іларіона) „Історія українського друкарства". Книжка ця має 418 сторінок, вона надрукована на гарному книжковому папері, оправлена в тверду полотняну обгортку, позначена порядковим числом 50, яке саме за себе говорить, що працьовиті волиняни за всі роки своєї праці видали вже 50 книжок. Книжка ця була видана у Львові в 1925 році Науковим Товариством ім. Т. Шевченка. Вона успішно розійшлася поміж нашим народом в Україні, а також по всьому світі. В теперішніх українських каталогах її ніде вже не буде в продажі, а тому волиняни, при фінансовій допомозі ієродиякона Іллі (Іван Фургаль), перевидали її, доповнивши тільки новою передмовою і зробили дуже похвальне діло, за яке тисячі щирих читачів будуть їм вдячні.

Книжка „Історія українського друкарства" — це історично-бібліографічний огляд українського друкарства XV-XVIII століть. У минулому ця книжка збагачувала бібліотеки України, наші люди черпали з неї знання про довгу і тяжку долю українського друкарства, для тієї самої мети вона перевидана і тепер. Через різні незалежні від нас обставини ми опинилися на чужині, і тут поволі ми втрачаємо те, що принесли з собою з рідної землі. Поволі розпливаємося в чужому морі, але книжка „Історія українського друкарства" яскраво оповідає не тільки про саме наше друкарство, але оповідає про всю нашу минулу історію і привертає наше серце і душу до України! Ціна цієї надзвичайно цінної книжки 20 дол.

Другою не менш важливою працею, яку зорганізовані волиняни видали минулого року, була книжка прот. д-ра Степана Ярмуся. „Духовість українського народу". Вона позначена порядковим числом 51, надрукована також на гарному книжковому папері, з твердою обгорткою і має 226 сторінок. Видання люксусове. Ціна її в продажі 15 дол. Ця книжка присвячена тисячоріччю офіційного хрищення України.

Праця ця складається із шести частин, які автор позначив статтями. Кожна ця стаття — це окрема християнська думка, закінчена цілість. Книжка „Духовість українського народу" виходить якраз напередодні тисячоріччя хрищення України і з її глибоких християнських і філософських сторінок кожний християнин з нашого народу може побачити себе, може себе звірити і зважити, щоб знати, яка його духовість щодо великого свята, яке ми збираємося відсвяткувати в 1988 році.

Справді, ми, читачі, які передплачуємо і читаємо видання наших земляків волинян, вдячні їм за спогади різних наших волинських і неволинських авторів, вдячні за праці з українського мовознавства, за корисні українські словники й також щиро вдячні їм за таку чудову і глибоку працю д-ра С. Ярмуся „Духовість українського народу". З її сторінок дихає на читача справжнім спокоєм і тишею, чого людині найбільше потрібно в сучасному розбурханому світі.

Читаючи цю книжку, кожний читач побачить у ній українську людину в часі дохристиянському і в часі сучасному. Побачить самого себе, побачить ту довгу тисячолітню дорогу нашого тяжкого поневолення, а при тому побачить також ту духову силу нашого народу, якою він живе аж досі.

У минулому році волиняни, зорганізовані в ІДВ і Т-ві „Волинь" у Вінніпеґу, видали не тільки дві згадані книжки, але також три поштові марки, присвячені тисячоріччю хрищення України. Малюнок для марок виконав мистець маляр Ростислав Глувко в Англії. Марки швидко розходяться поміж філателістами і через свій обмежений наклад незабаром будуть рідкістю.

І на цьому працьовиті волиняни ще не спинилися. Вони розглядаються навколо себе і де є можливість чи нагода щось доброго зробити, в чомусь доброму комусь допомогти, подають там свою допоміжну руку.

Наприклад, Колеґія св. Андрея у Вінніпеґу в цьому році перевидає Острозьку Біблію з 1581 року, а волиняни з Інституту Дослідів Волині й Т-ва „Волинь" у Вінніпеґу вносять до цього великого і шляхетного діла свій посильний вклад. Слід ще згадати і те, що в цьому році волиняни вже здали до друку велику неоціненої ваги працю проф. О. Цинкаловського „Стара Волинь і Волинське Полісся", перший том якої вийде з друку ранньою весною цього року.

Треба сподіватися, що це буде настільна книга кожного волинянина, бо в ній він знайде своє село, хутір, кожне місто, з яким колись було пов'язане його життя, а особливо його молодість. Ми повинні також всебічно тій великій праці допомагати, бо вона повністю на це заслуговує. Це зокрема торкається волинян у вільному світі, які розкидані по всіх континентах землі. Зацікавленим подаємо адресу Інституту Дослідів Волині: Researsh Institute of Volyn, Box 606, Winnipeg, Man. R3C 2K3 Canada.

Остап Крем'янченко

ПЕРША ЛЕЙДІ Ненсі Реген погодилась виступити два рази в тижні у виборчій кампанії в користь свого мужа президента Роналда Регена і республіканських кандидатів на різні пости. Виступи Н. Реген розпічнуться після Дня Праці. Решту часу Перша Лейді проводитиме в Білому Домі, або в поїздках разом з Президентом.

У 15-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ
бл. п. СТЕПАНА ЛАЗУРЕНКО
Полковника Армії УНР
у НЕДІЛЮ, 26 ЛЮТОГО 1984 р. о 12-ій год. дня в церкві св. АНДРІЯ в ДЕТРОЙТІ, Миш.
буде відслужена
ПАНАХИДА
Всіх Знайомих просимо помолитися в цей день за спокій Його Душі.
РОДИНА

ПОДЯКА

Дня 20-го січня 1984 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж, Батько і Брат

бл. п. ЕВГЕН СТРОТ

В цих найтяжчих днях нашого життя, ми зазнали й відчули багато прихильности, співчуття, розради і помочі від Родини, Приятелів і Знайомих, та від нашої широкої громади.

Всім, що старалися облегшити наш біль, складаємо сердечну подяку.

Складаємо сердечну подяку о. монс. Бирдареві і о. Грабцеві за відправу панахиди. Дякуємо о. монс. Бирдареві за переведення похоронних відправ. Сердечно дякуємо моїй сестрі Марійці і шваґрові Гриньові, які приїхали і були в нашому горю ввесь час з нами. Моїм Подругам організ. ОЖ ОЧСУ складаємо щиру подяку за їх щедру поміч. Дякуємо всім за квіти і Служби Божі в пам'ять Покійного. Дякуємо за прощальні слова від подруги Гарас і друга Стасіва. Щира подяка панам — Д. Когутові, І. Когутові, І. Танчакові, В. Щебетюкові, А. Войцікевичу і С. Петровському, які несли домовину. Дякуємо Всім, що замість квітів на могилу, зложили пожертви на сиротинці в Бразилії.

Пожертви зложили: Марійка і Гриньо Гивелі — 100.00 дол., родина Стасюки — 50.00 дол., ОЖ ОЧСУ — Відділ у Філядельфії — 20.00 дол., родина Яремчуки — 15.00 дол.

По 10.00 дол. зложили: родина Сроки, родина Мухи, родина Кацапири, родина Гараси, родина Кіпи, родина Ґобоші, родина Стасіви, родина Демчуки, родина Юречки, І. Гасак, 20-ий Відділ ООЧСУ, Окружний Комітет УНС в Лігай Веллі, 4-ий Відділ ОЖ ОЧСУ і 151-ий Відділ УНС.

По 5.00 дол. — родина Ганичі, родина Балазюки, родина Гузари, родина Ґарґер (Garger Fam.) і родина Колодруби.

Разом: .... 350.00 дол.

Щиро дякуємо за вшанування пам'яті Покійного.

дружина — АННА
син — ЕВГЕН
та сестра і брати в Україні.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
бл. п. СОФІЇ ПЕЛЕНСЬКОЇ
складаю $25.00 на сиротинець в Бразилії
Мейплвуд, Н. Дж. ЛЮБА ЛАПИЧАК

ВШАНОВУЮЧИ ПАМ'ЯТЬ
бл. п. СОФІЇ ПЕЛЕНСЬКОЇ
складаю $25.00 на сиротинець в Бразилії
Спрінґфілд, Н. Дж. ГІЛЬДАНА ЗЯТИК

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 24-го лютого 1984 р., о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, МА, за Блаженної пам'яті:

Михайла Бучинського — ред. Осипа Новицького
Василя Вдовина — Семена Папроцького
Михайла Дикуна — КатеринуШипиляву

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богоскужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОМЕРЛИМ ЧЛЕНАМ ФКУ!

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

Дня 9-го лютого 1984 р. ввечорі помер
ДРУЖИНА, ТАТО І ДІД

бл. п.
МИХАЙЛО МИХАЛЕВИЧ

У великому горі:

Дружина — НІНА
Дочка — ІРИНА ТКАЧЕНКО з чоловіком ФЕДОРОМ і дітьми
Дочка — ОЛЕНА МИХАЛЕВИЧ
Син — ТАРАС МИХАЛЕВИЧ з Родиною
Дочка — ОЛЬГА РУДАКЕВИЧ з чоловіком ЄВГЕНОМ і дітьми
Племінник — ВАСИЛЬ ФИЛОНОВИЧ з дружиною ЛІДОЮ і дітьми
та ближча і дальша Родина.

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на „Смолоскип" або на Гарвард.

Проголошено...

Закінчення зі ст. 1.

окремою працею про Українську Дивізію.

Також позитивно вирішено прийняти звернення видавництва „Червона Калина" в Ню Йорку, яке є в стадії ліквідації, щоби Братство перебрало інвентар і книжки видавництва „Червона Калина" з тим, щоб продовжувати традицію видань й імени „Червоної Калини".

На відтинку становища Братства у громадському секторі в ЗСА, після звітувань та обширної дискусії, одноголосно рішено, згідно з рекомендаціями Крайового Делегатського З'їзду, потвердити попереднє становище Крайової Управи Братства в ЗСА у цій справі напередодні ІУ Конгресу СКВУ та вступити в членство Української Американської Координаційної Ради в ЗСА при умові, що УАК-Рада буде проводити свою діяльність на демократичній базі та не буде опанована якимсь одним партійним середовищем.

Одною з головніших точок нарад були справи Суспільної Служби Комбатантів. Референт Суспільної Служби Комбатантів від Крайової управи інж. Михайло Ліщинський звітував обширно про діяльність Служби за 1983 рік. В загальному з добровільних пожертв та Листопадової збірки на Дар українським воєнним інвалідам і ветеранам, потребуючим допомоги, вплинуло до Суспільної Служби до кінця 1983 року датків на суму 33,148.45 долярів, у чому збірка, переведена станицями Братства, становила суму 14,613.30 дол. Суспільна Служба Комбатантів виплатила у 1983 році дотацій Союзові Українських Воєнних Інвалідів та інші допомоги разом на суму 40,265.55 долярів. Детальний звіт Суспільної Служби Комбатантів буде незадовго надрукований в українській пресі.

Чергові пленарні наради Крайової управи Братства рішено відбути в червні у Філядельфії.

Перевиданий...

Закінчення зі ст. 2.

діванкою. Все ж таки „Перший вінок" — це давно пройдений етап, це позиція здобута вже сто років тому. Передрук цього видання — що за нього будуть вдячні видавцям зацікавлені темою спеціялісти — не додає нічого нового, не творить нової цінности, а тільки консервує, популяризує те, що давно перейшло вже в історію. Для пересічного українського читача в Америці „Перший вінок" навряд чи стане особливою атракцією. Старосвітська тематика, стародавня мова, незвичайний для сьогоднішнього читача правопис напевно стануть цьому на перешкоді. У зв'язку із 100-літтям українського жіночого руху, передрук „Першого вінка" насуває і деякі критичні рефлексії. Невже зорганізоване жіноцтво сьогодні не досить сильне, щоб здобутися на новий власний жіночий альманах, що був би новим вкладом у скарбницю нашої культури? Наталія Кобринська, у статті про Товариство руських жінок засноване 1884 року в Станиславові, ставить як основну його ціль — посилену видавничу діяльність сьогоднішніх жіночих організацій? Чи використовуються фонди і організаційна сітка Союзу Українок Америки для підтримки і поширення цієї найбільшої і найбільш загроженої нашої цінности — друкованого українського слова? Сто років тому заходом і коштом жінок вийшла антологія жіночої творчости. Сьогодні в еміграційних умовинах антології є справжньою рідкістю, бо літературна продукція, на жаль, лежить майже виключно на плечах поодиноких авторів, що стали з примусу долі, не лиш творцями, але й меценатами власної літературної творчости. Чи не пора пригадати громадським організаціям про те, що і вони мають обов'язок бути меценатами-видавцями, стимулювати літературний процес і використовувати свої організаційні мережі для масового ширення української літератури? Сучасний альманах жіночої творчости давав би сьогоднішньому читачеві сучасну духову поживу, знайомив би читача із зразками творчости сучасних письменників, ширив би серед молодих поколінь сьогоднішню нормативну українську літературну мову — це було б нове надбання для української культури, ефективний засіб для зберігання і ширення української ідентичности, захоста до творчости письменникам; „дорогоцінна пам'ятка" для майбутнього. Передрук „Першого вінка" такої ролі не сповнить і сповнити не може.

У вступній статті Л. Онишкевич є цікава інформація про передісторію видання першого жіночого альманаху. „Перший вінок" — згідно з первісним пляном — мав вийти заходом і коштом галицької жіночої організації. Були вже навіть спеціяльно на це видання зібрані гроші. Але от нова управа товариства раптом змінила рішення — і за придбані на альманах фонди купила... „срібну тацю для нового єпископа"! (Дехто з істориків каже, що це була не таца, але чаша — але це суті справи не міняє!) Іван Франко висловився був з цього приводу, що це моляр, улюблена стежка української інтелігенції робити „з товариства освітнього, основаного для культурної праці" — „товариство філантропічне"... Ах, які ж актуальні і знайомі ці справи нам! Невже це справді діялося в Галичині сто років тому? Занадто бо вже нагадує воно сучасне життя зорганізованої української громади в Америці! Як справді мало ми за минуле століття навчилися!

СПОРТОВЦІ З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки, які здобули на XIУ Зимових Олімпійських Ігрищах в Сараєво, Югославія, тільки одну медалю в перших чотирьох днях Ігрищ, здобули тепер додаткових дві, коли Дебі Армстронг здобула золоту, а Крістін Купер срібну в крутобігу. Це перший раз, що американські жінки здобули два перші місця в цій конкуренції. Дружина ЗСА надіється на здобуття чергових медаль в інших видах спорту. Передачі із Олімпійських Ігрищ, що їх кожного дня передає телекомпанія Ей-Би-Сі, оглядають в ЗСА мільйони американців.

В Польщі...

Закінчення зі ст. 1.

роненої вільної профспілки „Солідарність", виступила гостро проти підвищення цін. Проти підвищення була Католицька Церква і підпільні лідери забороненої „Солідарности".

Тим часом польський парлямент, термін якого кінчається наступного місяця, проголосив продовжити цей термін аж до кінця цього року. Такий крок запобіг виникненню непередбачених подій, які могли б статися під час перших загальних виборів від часу народження „Солідарности" і впровадження військового стану в грудні 1981 року. Підпільні лідери вже закликали бойкотувати вибори.

Парлямент також проголосував за притягнення до кримінальної відповідальности двох колишніх високих урядовців, обвинувачуючи їх у зловживанні владою, руйнуванні економіки та заборгованості 25 більйонів долярів західнім банкам за десятиліття від 1970 по 1980 рік.

Покищо не назначена дата суду над колишнім прем'єр-міністром Пйотром Ярушевічем, та заступником прем'єра Тадеушом Вжащиком, яких буде судити спеціяльно створена „Комісія конституційної відповідальности".

Парлямент вирішив не притягати до відповідальности двох інших заступників прем'єра Яна Шидляка і Тадеуша Пику. Всі четверо були високими співробітниками лідера комуністичної партії Едварда Ґерека, якого скинули після народження „Солідарности".

Самого Ґерека визнали в липні минулого року „невинним перед конституцією".

92-РІЧЧЯ НАРОДИН ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Ню Йорк. — Заходами Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Ню Йорку, тут відбудеться в неділю, 19-го лютого ц.р., о год. 1:30 по полудні, в Українському Народному Домі, при 140 Друга авеню, святочне відзначення 92-річчя народин Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого. Слово про Патріярха Йосифа виголосить Микола Галів, прозірки з першої візитації Патріярха Йосифа в 1968 році до Канади і ЗСА висвітлить мгр Володимир Грицин. Товариство замовило Службу Божу в наміренні Патріярха у церкві св. Юра, яка правитиметься о год. 12-ій і в церкві Чесного Хреста в Асторії на год. 10-ту рано.

Конґрес...

Закінчення зі ст. 2.

із-за відсутности фахових людей, частково теж у зв'язку зі станом нашої розсваренної громади. СКВУ сьогодні заблистів ідеєю єдности, — тож переводім у життя цю ідею і починаймо нову еру в дії СКВУ, бож ми зовсім всіх наших потенціялів не використовуємо в цій інституції.

Говорім правду про 33-ій рік

Вісімдесят третій рік ввійде в історію як рік відзначення 50-их роковин штучно створеного голоду в Україні в 1932-33 роках. Та чи можемо ми обмежуватися лише до 50-их роковин?

Вершина трагедії, яка відбулася 50 років тому, має бути закарбованою в наших серцях, як джерело пімсти за злочин, і не сміє згасати в нас, ані в майбутніх поколіннях, бо передсмертна агонія семи мільйонів невинних душ буде переслідувати кожного українця і українку, де б вони не народилися. Та матеріяльний добробут, чи страх перед Москвою, багатьох з нас тримає осторонь активного відзначення трагедії.

Уявляєте, 7 мільйонів? Це населення цілої нашої провінції Онтаріо.

Хочеться вилізти на самий верх світу і крикнути на все горло, щоб кожний закутик земної кулі почув: Схаменіться безсердечні! Невже ж ви не маєте крапельки любови до свого рідного народу? Невже ж 7 мільйонів жертв не вистачає, щоб раз на рік відмовитися від бенкету і піти вшанувати закатованих голодом?

Згасла любов. Забулися терпіння цвіту нації.

Чому? Чому замість змерених трупів на вулицях сіл рідної землі наші мистці малюють усміхнені маки і соняшники, або закриті очами столи? Чому на картинах повна відсутність трагедії нескореного народу? Де є полотна з борцями, які себе гранатами розривали, а до полону не здавалися? Де є співці пропам'ятних днів боротьби У ПА? Де є наші Прометеї нескореного духу?

Все затихло. Бенкетовий галас заморочив голови нашим політикам. Там і тут ще запалає огонь любови до свого народу, до рідної України. Там і тут збереться ще громада і помолиться за душі покійних 7 мільйонів. Одна з таких громад — це Діловий Науковий комітет Канади і Інститут Симона Петлюри, які без підтримки політичних партій, без фінансової підтримки нашої громади, для відзначення 50-их роковин штучно створеного Великого голоду в Україні влаштували виставки матеріялів про велику трагедію. Одна з таких виставок відбулася у бібліотеці ради освіти Йорку, друга в бібліотеці Ранимід на вул. Блюр захід, які влаштувала д-р Ю. Луців. Та найуспішна виставка інформативних матеріялів про голод, і образотворча, яка продовжуватиметься до 3-го лютого 1984 року — це виставка в бібліотеці Торонтонського університету Роберса, де пишається картина голодових страстей роботи маестра Павла Лопати, а також мисткині Ірени Твердохліб, яка серію своїх картин прикрасила нашу виставку.

В теперішньому світі, який Москві вдалося застрашити атомовою бомбою, не легко продістатися до інтелектуального Заходу, все ж таки, при наплегливій праці групі завзятих ентузіястів вдалося продістатися до часу тинки політично-наукового, світу, що було виразно зауважено на відкритті виставки, яка відбулася в тій же бібліотеці 16-го січня о год. 6-ій вечора в присутності представників амбасад, наукового і мистецького світу. Д-р Олег Підгайний відкрив виставку і подякував всім тим, які спричинилися до успіху згаданої виставки. Та на особливу згадку заслуговує товариська зустріч з перекусою ініціяторів виставки зі збіраними, які репрезентували амбасади, науковий світ, федеральний і провінційний уряди, а також широкий діяпазон нашої багатогранної громади. Жалуємо, що не були присутні представники найбільш патріотичної частини нашої громади.

Товариську зустріч, яка відбулася у відпочинковій кімнаті факультету наукового мистецтва і яка проходила в дуже привітній атмосфері, відкрив проф. д-р О. С. Підгайний, який подякував д-рові Ю. Луцеву за його левиний вклад у підготовку і влаштування виставки, Ірені Твердохліб за її морально підтримку і згоду виставити свої картини, Софії Горлач за організування виставки в університетській бібліотеці, М. Рікер за її технічну допомогу як працівниці бібліотеки, Й. Париз, молодим студентам: Святославові Підгайному, Марті Дічок і Наталії Горлач, і багатьом іншим, які в будь-який мірі спричинилися матеріяльно, фізично чи морально до успіху виставки.

Перший зі словом-привітом виступив Робін Армстронг, декан факультету гуманітарних наук, який привітав Діловий комітет із корисною працею розпов сюдження фактів про штучний голод. За ним слідував Освалд Мурі, консул Ямайки, який закликав до активнішої праці, щоб більше людей знало про голод в Україні. Норвезький консул у Канаді Тригве Гусебі, від норвезької амбасади, привітав корисний почин, але зі застереженням бажав успіхів в голошенні правди з найбільшим відчуттям трагедії штучного голоду говорив Дейвід Бетс, головний консул, який репрезентував Павла Робінсона, американського амбасадора до Канади. Д. Бейтс, який виявив обширне знання про заплянований Москвою голод, висловив свою моральну підтримку і побажав успішного розповсюдження правди про штучний голод. Привіт від прем'єр-міністра П'єра Трудо перечитав посол до парляменту Джессі Фліс, який також привітав навчання учнів середньої школи про голод в Україні. Власноручно підписаний привіт від провідника опозиції Браєна Малроні прочитав посол до федерального парляменту Джан Бозлі. Від провінційного уряду Онтаріо вітав в імені присутнього Юрія Шимка і себе Ал Колин, який прочитав привіт від прем'єра Билла Дейвіса. Від провінції Квебеку з великим співчуттям говорив Джін Блондоу, який репрезентував уряд Квебеку. Від СКВУ вітав В. Керелюк в імені неприсутнього Петра Савари, голови Світового Конгресу Вільних Українців Канади Комітету Українців Канади вітав присутніх голова торонтонського відділу, д-р Орест Рудзік.

На цьому перша частина відкриття закінчилася, і при сутні перейшли до товариської гутірки, підкріплюючись смачною перекускою, яку нам подавали усміхнені пані. Перед початком перекуски репрезентант Кардинала Картера, отець Кеннет Робітай перевів молитву, а після закінчення перекуски відмовив молитву репрезентант примата Англіканської Церкви в Канаді, Едвард Врасн Прідов.

Не було сумніву, що верш ком небуденної імпрези була доповідь головної редакторки англомовного торонтонського часопису „Сан".

Господар вечора представив присутнім вже всім знану працівницю пера на фронті боротьби проти московського комуністичного експансіонізму Барбару Амієль, яка з глибоким знанням української справи, причин голоду і способу вимордування 7-ми мільйонів українських селян, тримала в напруженні зібрану публіку на протязі своєї доповіді. Це не була доповідь науковця, що аналізував причини голоду, але людини, для якої правда (з великої літери) у відкритті прихованих фактів з перед 50 років є стимулюючим чинником. Доповідачка не лише обвинувачувала у злочинстві Совєтський Союз, але також і західні держави за їхню нерішучість голосити правду. Барбара Аміль своєю доповіддю увінчала імпрезу незабутнім успіхом, бо вона говорила не до нас, українців, що знають про ту трагедію, а до кола чужинецького наукового і політичного світу.

В імені Ділового Наукового Комітету і Інституту Симона Петлюри щира подяка Барбарі Аміл за її відважну оборону людської правди, за її мужній виступ. Належиться подяка також і голові Комітету і всім співпрацівникам, які в тяжких і невдячних обставинах досягли своєї цілі - допомогти нескореній Україні шляхом демаскування загарбницької Москви.

Степан Горлач

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕВГЕН СТРОТ, член УНС Відд. 151-го ім. Св. Марії в Аллентавні, Па., помер 20-го січня 1984 року на 56-му році життя. Нар. 13-го березня 1927 року в селі Потік Великий, коло Самбора, Україна. Членом УНС став в 1969 році. Залишив у смутку дружину Анну, сина Евгена, двох братів — Василя і Михайла і сестру Тасю. Похорон відбувся 25-го січня 1984 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгамптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Строт, секр.

АНАСТАЗІЯ СТЕФАНЮК, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., померла 22-го січня 1984 року на 83-му році життя. Нар. 23-го вересня 1901 року в Україні. Членом УНС стала 1923 року. Залишила в смутку дальшу родину. Похорон відбувся 25-го січня 1984 року, на цвинтарі св. Хреста в Лакаванна, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
М.Гаравус, секр.

АННА НАКОНЕЧНА, член УНС Відд. 368-го ім Миколи Лисенка в Маямі, Фла., померла 3-го січня 1984 року на 86-му році життя. Нар. 14-го серпня 1897 року в селі Вербиця біля Ходорова в Україні. Членом УНС стала 1940 року. Залишила в смутку сина Петра з родиною, сестри Катерину Хмільовську та Соню Микитєк, брата Богдана І.Слободяна та численну родину в Америці й Україні. Похорон відбувся в четвер, 5-го січня 1984 року на цвинтарі Флеглер, Маямі, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

СТЕФАНІЯ ЖИЗНЕВСЬКА, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах Н.Й., померла 9-го січня 1984 року на 69-му році життя. Нар. 1914 року в Західній Україні. Членом УНС стала 1968 року. Залишила в смутку сина д-ра Олександра, сестру Іванну з чоловіком д-ром Михайлом Семчишином, Рестон, Ва., сестрінка д-ра Юрія Семчишина з родиною, Вашінґтон, Д.К., швагра Дмитра Круля і приятельок — членок Союзу Українок. Похорон відбувся 13-го січня 1984 року на цвинтарі ім. св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

МИКОЛА ОСОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 301-го ім. Дмитра Вітовського в Еддісон, Чікаго, помер 2-го січня 1984 року на 74-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку приятелів та знайомих. Похорон відбувся 5-го січня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

АННА ПАЛИВОДА, член УНС Відд. 358-го в Клівленді, Огайо, померла 6-го жовтня 1983 року на 89-му році життя. Нар. 5-го серпня 1894 року в Галичині. Членом УНС стала 1927 року залишила в смутку сина Володимира, внучок Гейл Анн і Линн Марі, правнучку Лорен Овтс. Похорон відбувся 12-го жовтня 1983 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Футей, секр.

ПЕТРО ПОЛІВЧАК, член УНС Відд. 102-го ім. св. Петра і Павла у Клівленді помер 30-го жовтня 1983 року на 90-му році життя. Нар. 1983 року в селі Клонниці повіт Яворів, Західня Україна. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дві доньки — Франю та Ірену, сина Василя і двох внуків. Похорон відбувся з церкви Пречистої Діви Марії на місцевий цвинтар у Маямі, Флорида.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

МИХАЙЛО СТЕФАНИК, член УНС Відд. 334-го ім. І. Франка в Пармі, Огайо, помер 20-го грудня 1983 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року в Русові, повіт Снятин, Західня Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньку Джорджину Добрянську з мужем та донькою Лесею. Похорон відбувся 23-го грудня 1983 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Бохонок, секр.

ЕВА ШЕВЧУК, член УНС Відд. 112-го ім. Пресв. Марії, в Пармі, Огайо, померла 27-го травня 1983 року на 85-му році життя. Нар. 20-го березня 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1929 року. Залишила в смутку сина Вілліяма і семеро внуків. Похорон відбувся 31-го березня 1983 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

АННА ПОЛУЯН, член УНС Відд. 497-го ім. М. Міхновського в Едмонтоні, Алта. померла 22-го вересня 1983 року на 74-му році життя. Нар. 1909 року в Україні. Членом УНС стала 1964 року. Залишила в смутку доньку Олександру Пріць і зятя Мирослава у Ванкувері. Похорон відбувся 26-го вересня 1983 року на цвинтарі св. Михайла в Едмонтоні.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Наконечний, секр.

ІВАН СЛУКА, член УНС Відд. 409-го ім. св. Івана в Даймор, Па., помер 19-го січня 1984 року на 71-му році життя. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку другу дружину Джозефіну. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михайла в Даймор, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ

19-го ЛЮТОГО, 1984 Р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відділу відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Гові Аве. Просимо взяти чисельну участь. На річних зборах вибрано нову Управу в такому складі: І. Хомко — предсідник, Р. Галабурда — заст. пред., І. Блиха — фін секретар, Варвара Тижбір — касир, В. Марущак — рек. секр., П. Головачук — член Управи. Опікуни хворих: Анастазія Марущак, В. Олярник. Прапорщики: С. Коваль, Г. Романів. Мужі довір'я: Т. Хомишак, Ф. Мартин. Господар — Ангелина Совин. Контрольна Комісія: Ю. Котляр — голова, В. Мочула і Т. Шевчук — члени. Просимо всіх приєднувати нових членів до УНСоюзу.

В. Марущак — рекр. секр.